

Plan wynikowy z wymaganiami edukacyjnymi przedmiotu historia w zakresie podstawowym dla klasy I szkoły ponadpodstawowej

(do podręcznika *Historia 1. Zakres podstawowy. Podręcznik dla szkół ponadpodstawowych* autorstwa Mirosława Ustrzyckiego i Jarosława Ustrzyckiego, części 1. i 2.)

* Plan wynikowy został skonstruowany na podstawie **Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 8 marca 2022 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie podstawy programowej kształcenia ogólnego dla liceum ogólnokształcącego, technikum oraz branżowej szkoły II stopnia.**

Temat (rozumiany jako lekcja)	Wymagania na ocenę dopuszczającą Uczeń:	Wymagania na ocenę dostateczną Uczeń:	Wymagania na ocenę dobrą Uczeń:	Wymagania na ocenę bardzo dobrą Uczeń:	Wymagania na ocenę celującą Uczeń:
I. Początki ludzkiej cywilizacji					
1. Historia jako nauka; metody badania dziejów człowieka	– wyjaśnia pojęcia: <i>prehistoria, historia, historiografia, źródło historyczne, periodyzacja dziejów, era, chronologia.</i>	– rozpoznaje rodzaje źródeł historycznych, podaje ich przykłady; – rozróżnia czas cykliczny i linearny (liniowy); – omawia podział na epoki według kryterium materiału, z którego wykonywano narzędzia, np. paleolit, neolit, epoka brązu i epoka żelaza.	– przedstawia periodyzację dziejów powszechnych i ojcowskich; – omawia sposoby datowania w historii (dominujący od narodzin Chrystusa – nasza era i inne, np. era muzułmańska, żydowska, bizantyjska).	– charakteryzuje podział historii ze względu na przedmiot i obszar geograficzny badań; – porównuje źródła relacyjno-narracyjne ze źródłami normatywnymi, adresowane z nieadresowanymi oraz bezpośrednio z pośrednimi.	– dostrzega różne wymiary historii; – uzasadnia, na czym polega np. metoda radiowęglowa; – analizuje swój stosunek do nauczania/uczenia się historii.

2. Cywilizacja Mezopotamii	– wyjaśnia pojęcia: <i>Mezopotamia, system irygacyjny, ziggurat, kodeks, antropomorfizm, politeizm, pismo klinowe.</i>	– omawia uwarunkowania geograficzne rozwoju cywilizacji na Bliskim Wschodzie; – przedstawia wierzenia ludów tworzących cywilizację starożytnego Bliskiego Wschodu.	– charakteryzuje organizację państw i strukturę społeczeństw w cywilizacjach starożytnego Bliskiego Wschodu.	– analizuje najważniejsze osiągnięcia kulturowe starożytnych cywilizacji Mezopotamii.	– uzasadnia ponadczasowe znaczenie osiągnięć kulturowych i naukowych cywilizacji Mezopotamii.
3. Starożytny Egipt	– wyjaśnia pojęcia: <i>Egipt Dolny, Egipt Górny, monarchia despotyczna, faraon, mumifikacja, hieroglify.</i>	– omawia uwarunkowania geograficzne rozwoju cywilizacji starożytnego Egiptu; – przedstawia wierzenia cywilizacji starożytnego Egiptu.	– charakteryzuje organizację państwa egipskiego i strukturę jego społeczeństwa.	– analizuje najważniejsze osiągnięcia kulturowe starożytnego Egiptu.	– uzasadnia ponadczasowe znaczenie osiągnięć kulturowych i naukowych cywilizacji starożytnego Egiptu.
4. Izraelici i ich religia – judaizm	– wyjaśnia pojęcia: <i>monoteizm, judaizm, Arka Przymierza, Tora, Dekalog, Talmud, diaspora, Świątynia Salomona, Stary Testament, niewola babilońska, menora, alfabet, purpura.</i>	– omawia uwarunkowania geograficzne rozwoju cywilizacji starożytnego Izraela i Fenicji; – wyjaśnia założenia religii monoteistycznej na przykładzie judaizmu.	– charakteryzuje proces powstania i organizację państwa Izraela i Fenicji; – sporządza linię czasu z najważniejszymi wydarzeniami z dziejów Izraela.	– analizuje najważniejsze osiągnięcia kulturowe starożytnego Izraela i Fenicji; – uzasadnia uniwersalne, ponadczasowe wartości Dekalogu.	– uzasadnia ponadczasowe znaczenie osiągnięć kulturowych i naukowych cywilizacji starożytnego Izraela i Fenicji.
5. Cywilizacje Środkowego i Dalekiego Wschodu: Indii i Chin * zagadnienie wykraczające poza podstawę programową	– wyjaśnia pojęcia: <i>animizm, braminizm, hinduizm, sanskryt, Wedy, nirwana, reinkarnacja, kasta, terakotowa armia, konfu-</i>	– omawia uwarunkowania geograficzne rozwoju cywilizacji starożytnych Indii i Chin; – przedstawia wie-	– charakteryzuje proces powstania i organizację państwa starożytnych Indii i Chin.	– analizuje najważniejsze osiągnięcia kulturowe starożytnych Indii i Chin; – przedstawia najważniejsze przesłania	– uzasadnia ponadczasowe znaczenie osiągnięć kulturowych i naukowych cywilizacji starożytnych Indii i Chin.

	<i>cjanim, taoizm, Wielki Mur, jedwabny szlak.</i>	rzenia cywilizacji starożytnych Indii i Chin.		z nauk Buddy i Konfucjusza.	
6. Początki ludzkiej cywilizacji – lekcja powtórzeniowa	jw.	jw.	jw.	jw.	jw.
7. Początki ludzkiej cywilizacji – lekcja sprawdzająca	jw.	jw.	jw.	jw.	jw.
II. Starożytna Grecja					
1. U początków greckiej cywilizacji	– wyjaśnia pojęcia: <i>kultura minojska, kultura mykeńska, Hellenowie, Hellada, Wieki Ciemne, polis, Wielka Kolonizacja, falanga, hoplita.</i>	– omawia uwarunkowania geograficzne kształtowania się cywilizacji greckiej; – wskazuje obszary objęte kolonizacją grecką od VIII do VI w. p.n.e.	– charakteryzuje proces powstania i przyczyny upadku cywilizacji minojskiej i mykeńskiej; – omawia wpływ warunków naturalnych na życie mieszkańców Hellady.	– analizuje najważniejsze osiągnięcia kulturowe Minojców i Achajów; – porównuje cechy i zasięg kolonizacji fenickiej i greckiej.	– uzasadnia wpływ wartości związanych z ideą greckiej <i>polis</i> na współczesne przemiany polityczne i społeczno-gospodarcze w Europie.
2. Sparta i Ateny – dwie drogi rozwoju społecznego i ustrojowego <i>polis</i>	– wyjaśnia pojęcia: <i>Dorowie, spartiaci, periojkowie, heloci, Związek Peloponeski, oligarchia, geruzja, eforowie, wychowanie spartańskie, Areopag, tyrania, demokracja, fyla, Rada Pięciuset, Archonci, strateg, ostracyzm.</i>	– omawia uwarunkowania geograficzne kształtowania się cywilizacji Sparty i Aten; – wyjaśnia uprawnienia poszczególnych organów władzy w Sparcie i Atenach.	– charakteryzuje organizację społeczeństwa Sparty i Aten; – omawia wpływ warunków naturalnych na życie codzienne mieszkańców Sparty i Aten; – przedstawia sytuację społeczno-polityczną w obu <i>polis</i> .	– analizuje, na czym polegał oligarchiczny i demokratyczny system ustrojowy w owych czasach; – porównuje ideał wojownika-obywatela w Sparcie z ideałem obywatela w Atenach.	– uzasadnia rolę, jaką w historii Aten oraz Europy odegrali Draakon, Solon i Klejstenes.

3. Grecja w okresie klasycznym	– wyjaśnia pojęcia: <i>Imperium Perskie, satrapie, Związek Helenów, Związek Morski, wojna peloponeska.</i>	– charakteryzuje konsekwencje wojen grecko-perskich; – wymienia najważniejsze bitwy Greków z Persami: pod Maratonem, Termopilami, Salaminą i Platejami.	– omawia okoliczności i przyczyny, które doprowadziły do wojen Grecji z Persją w I połowie V w. p.n.e.; – sporządza linię czasu prezentującą etapy przebiegu wojen grecko-perskich.	– wyjaśnia, na czym polegała potęga greckiej polis w V w. p.n.e.; – analizuje proces, który doprowadził do jej załamania w końcu tego stulecia.	– uzasadnia czynniki, które utrudniały Helenom osiągnięcie zwycięstwa, i te, które zwycięstwu sprzyjały i je umożliwiły; – podaje i ocenia symbolikę wojen grecko-perskich, która funkcjonuje we współczesnym świecie, np. bieg maratoński, „Polskie Termopile”.
4. Religia i obyczaje Greków	– wyjaśnia pojęcia: <i>mitologia, heros, igrzyska olimpijskie, wieniec laurowy, gimnazjon, sympozjon.</i>	– wymienia głównych bogów greckich i określa ich „specjalizację”; – omawia różne formy religijności w starożytnej Grecji.	– charakteryzuje religię starożytnych Greków; – przedstawia życie obyczajowe i kulturalne w Helladzie.	– ocenia, jaką rolę odgrywały igrzyska olimpijskie w życiu politycznym i kulturalnym starożytnych Greków; – określa sytuację i rolę społeczną kobiet w Helladzie.	– uzasadnia, jaki wpływ wywarła mitologia na literaturę i sztukę w starożytnej Grecji; – podaje argumenty, o ponadczasowej roli ducha rywalizacji w kontekście tradycji igrzysk olimpijskich.
5. Kultura grecka w epoce archaicznej i klasycznej	– wyjaśnia pojęcia: <i>dramat grecki, komedia, teatr, filozofia, akademia, liceum, tympanon, styl dorycki, joński i koryncki, styl czarnofigurowy, styl czerwonofiguro-</i>	– wymienia osiągnięcia kulturowe starożytnych Greków; – podaje najwybitniejszych twórców starożytnej Grecji.	– charakteryzuje grecką myśl filozoficzną; – omawia greckie porządki architektoniczne: styl dorycki, joński i koryncki.	– ocenia najbardziej znaczące osiągnięcia cywilizacyjne i artystyczne Greków epoki archaicznej i klasycznej; – uzasadnia, które z nich najsilniej wpły-	– dostrzega różnice w historiografii starożytnej Grecji na przykładzie dzieł Herodota i Tukidydesa; – analizuje system wartości prezentowany przez filozofów

	wy.			neły na rozwój cywilizacji europejskiej.	greckich, tzw. wartości stałe, jak sprawiedliwość, dobro, i li-che, jak tchórzostwo, mściwość i niena-wiść.
6. Podboje macedońskie i świat grecki w okresie hellenistycznym	– wyjaśnia pojęcia: <i>kultura hellenistyczna, diadochowie, synkretyzm religijny, retoryka, filipiki, siedem cudów świata starożytnego.</i>	– omawia ekspansję Aleksandra Macedońskiego; – wymienia najważniejsze bitwy z wojny Aleksandra Wielkiego z Persami: Issos, Gaugamela.	– przedstawia okolicznościach wzrostu znaczenia Macedonii w IV w. p.n.e.; – wskazuje na mapie kraje podporządkowane przez Aleksandra Wielkiego.	– charakteryzuje cechy kultury hellenistycznej; – wyjaśnia podłoże budowy imperium przez Aleksandra Wielkiego; – charakteryzuje kulturowe i polityczne konsekwencje podbojów Aleksandra Macedońskiego.	– uzasadnia, w jaki sposób działania Aleksandra Wielkiego wpłynęły na kształtowanie się kultury hellenistycznej i jej dziedzictwa.
7. Starożytna Grecja – lekcja powtórzeniowa	jw.	jw.	jw.	jw.	jw.
8. Starożytna Grecja – lekcja sprawdzająca	jw.	jw.	jw.	jw.	jw.
III. Starożytny Rzym					
1. Początki Rzymu i republiki rzymskiej	– wyjaśnia pojęcia: <i>Wilczyca kapitolńska, rzymska oligarchia, republika, Etruskowie, patrycjusze, plebejusze, komicja, konsul, pretor, cenzor, różgi liktorskie,</i>	– podaje źródła rzymskiej cywilizacji i początków Rzymu; – omawia problem niewolnictwa w republice rzymskiej; – wyjaśnia znaczenie powiedzenia „pyrru-	– charakteryzuje przemiany ustrojowe i społeczne w republice rzymskiej; – wskazuje na mapie kierunki podbojów rzymskich oraz obszary podporządko-	– charakteryzuje system ustrojowy republiki rzymskiej, wskazując uprawnienia poszczególnych instytucji republikańskich.	– uzasadnia, na czym opierał się sukces rzymskiej ekspansji na terenie Italii.

	<i>kwestor, trybun ludowy, zgromadzenie ludowe, senat, dyktator, Związek Latyński.</i>	sowe zwycięstwo”.	wane przez Rzym w kolejnych etapach jego ekspansji.		
2. Podboje Rzymu poza Italią i przemiany społeczne u schyłku republiki	– wyjaśnia pojęcia: <i>Kartagina, wojny puniczne, Imperium Romanum, prowincja, latyfundium, proletariusz, popularzy, optymaci, gladiator.</i>	– omawia charakter ekspansji rzymskiej; – wymienia główne bitwy wojen punicznych: Kanny, Zama, oraz dowódców i polityków, np.: Hannibal, Scypion Afrykański Starszy, Tyberiusz i Gajusz Grakchowie.	– charakteryzuje przejawy kryzysu społeczeństwa rzymskiego oraz rolę, jaką odgrywali w państwie i społeczeństwie rzymskim niewolnicy.	– ocenia następstwa nierównego podziału ziemi, który dokonał się w okresie podboju Italii przez Rzymian; – charakteryzuje konflikty społeczne i próby reform u schyłku republiki.	– analizuje okoliczności, w jakich Rzym zaczął dokonywać podbojów poza obszarem Italii; – podaje i ocenia następstwa podbojów i źródła konfliktów społecznych w schyłkowym okresie republiki.
3. Upadek republiki. Cesarstwo Rzymskie w okresie pryncypatu	– wyjaśnia pojęcia: <i>legion, weteran, wojny domowe, powstanie Spartakusa, triumwirat, August, pryncypat, Pax Romana, romanizacja, obywatelstwo rzymskie.</i>	– wymienia głównych polityków, którzy doprowadzili do przemian ustrojowych w I w. p.n.e., np.: Sulla, Marek Krassus, Gnejusz Pompejusz, Juliusz Cezar.	– charakteryzuje okoliczności przeobrażenia się republiki w Cesarstwo Rzymskie; – przedstawia, na czym polegał system rządów w Cesarstwie Rzymskim określany jako pryncypat.	– ocenia rolę Juliusza Cezara i Oktawiana Augusta w przemianach ustrojowych; – wyjaśnia uniwersalne znaczenie słów Cezara „przybyłem, zobaczyłem, zwyciężyłem”.	– uzasadnia okoliczności, w jakich w I w. p.n.e. dochodziło w republice rzymskiej do wojen domowych; – wnioskuje, jakie były przyczyny przejmowania władzy przez ambitne jednostki w czasie przemian ustrojowych.
4. Kultura, osiągnięcia cywilizacyjne, wierzenia w starożytnym Rzymie	– wyjaśnia pojęcia: <i>prawo, drogi rzymskie, beton, kopuła, łuki, akwedukt, termy, mozaiki, cyrk, Kolo-seum, amfiteatr, Pan-</i>	– omawia genezę chrześcijaństwa i zmiany sytuacji chrześcijan w państwie rzymskim; – wyjaśnia, kim byli	– charakteryzuje wierzenia religijne starożytnych Rzymian i ich związek z życiem publicznym; – przedstawia proces	– rozpoznaje i ocenia osiągnięcia kulturowe starożytnych Rzymian; – wyjaśnia, jakie były przyczyny popularno-	– uzasadnia ponadczasowe znaczenie słów Seneki Młodszego: „ojczyznę kocha się nie dlatego, że wielka, ale dlatego, że

	<i>teon, łuk triumfalny, Kolumna Trajana, forum, epopeja, satyra, wróżbiarstwo, westalka, mitraizm, chrześcijaństwo, sekta, Nowy Testament, doktryna.</i>	wybitni twórcy kultury rzymskiej, np.: Seneka Młodszy, Marek Aureliusz, Cyce-ron, Wergiliusz, Ho-racy, Owidiusz.	rozpowszechniania się chrześcijaństwa w starożytnym Rzy-mie.	ści wśród Rzymian kultów wschodnich i czym się one charak-teryzowały.	własna”; – analizuje dziedziny, w których rzymska cywilizacja osiągnęła najbardziej oryginalne rezultaty i do dzi-siaj silnie oddziałuje na kulturę europejską; – charakteryzuje wpływ chrześcijań-stwa na życie spo-łeczne i obyczajowość Rzymian.
5. Rzym w III–V w. Upadek cesarstwa na Zachodzie	– wyjaśnia pojęcia: <i>barbarzyńcy, Germanie, prześladowanie chrześcijan, dominat, sobór, herezja, pa-triarcha, biskup Rzy-mu, diecezja, Edykt mediolański, kolonat, wielka wędrówka ludów.</i>	– omawia zmiany sytuacji chrześcijan w państwie rzymskim od III do V w.; – określa, jakie ob-szary znalazły się we wschodnim, a jakie – w zachodnim Cesar-stwie Rzymskim po jego podziale w 395 r.	– przedstawia prze-jawy kryzysu impe-rium rzymskiego w III w.; – charakteryzuje we-wnętrzne i zewnętrzne przyczyny upadku państwa rzymskiego.	– ocenia przemiany polityczne w Rzymie w okresie od III do V w.; – analizuje różnice kulturowe i cywiliza-cyjne Cesarstwa Za-chodniorzymskiego i Wschodniorzym-skiego.	– uzasadnia wpływ wielkiej wędrówki ludów na przemiany kulturowe i cywiliza-cyjne w zachodniej Europie; – argumentuje, czy zmiany dokonane w II połowie V w. świadczą o przejściu do nowej epoki.
6. Starożytny Rzym – lekcja powtórzeniowa	jw.	jw.	jw.	jw.	jw.
7. Starożytny Rzym – lekcja sprawdzająca	jw.	jw.	jw.	jw.	jw.
IV. Wczesne średniowiecze – do końca X w.					
1. Cesarstwo na Wschodzie (Bizan-cjum)	– wyjaśnia pojęcia: <i>Bizancjum, Kodeks Justyniana, Awaro-</i>	– lokalizuje w czasie i przestrzeni Cesar-stwo Bizantyjskie;	– charakteryzuje osiągnięcia w zakre-sie kultury Cesarstwa	– ocenia rolę Kościoła chrześcijańskiego w Cesarstwie Bizan-	– uzasadnia rolę cesa-rza Justyniana I Wielkiego w dziejach

	<i>wie, ogień grecki, dynastia macedońska, ikona, ikonoklaści, kościół Hagia Sophia.</i>	– wyjaśnia genezę Bizancjum jako dziedzictwo cywilizacji grecko-rzymskiej.	Bizantyjskiego; – przedstawia cechy sztuki bizantyńskiej.	tyjskim; – analizuje problem kultu ikon w Bizancjum i problem ikonoklazmu.	Bizancjum; – argumentuje, czy Prokopiusz z Cezarei miał wpływ na pełny obraz rzeczywistości VI w.
2. Arabowie i islam	– wyjaśnia pojęcia: <i>beduini, karawany, hidżra, prorok, Koran, islam, Czarny Kamień, Al-Kaba, Allah, rok nowej ery, szariat, ramadan, dżihad, kalif, emir, kaligrafia, Abbasydzi, Umajjadzi, Fatymidzi.</i>	– wyjaśnia genezę islamu; – omawia główne zasady, filary islamu, które znalazły się w Koranie.	– omawia charakter i główne kierunki ekspansji arabskiej do IX w.; – opisuje charakterystyczne cechy kultury arabskiej i rozpoznaje jej najważniejsze osiągnięcia.	– analizuje cechy charakterystyczne dla społeczności arabskiej w okresie przed narodzinami nowej religii – islamu.	– ocenia osiągnięcia cywilizacyjne Arabów i cechy charakterystyczne kultury i nauki arabsko-islamskiej.
3. Europa barbarzyńska po upadku cesarstwa na Zachodzie	– wyjaśnia pojęcia: <i>Frankowie, romanizacja plemion germańskich, Anglosasi, Ostrogoci, Wizygoci, Merowingowie, prawo salickie, majordom, Celtowie, wikingowie, Państwo Kościelne, biskup Rzymu, reguła zakonna.</i>	– opisuje proces tworzenia się państw w Europie z uwzględnieniem ich chrystianizacji; – wyjaśnia, jaką rolę odegrali w dziejach Franków Chlodwig I, Karol Młot i Pepin Krótki.	– charakteryzuje relacje pomiędzy Germanami a podbitą przez nich ludnością rzymską; – wyjaśnia, co zdecydowało o ostatecznej romanizacji (z wyjątkiem Brytanii) germańskich najeźdźców.	– na podstawie tekstu źródłowego przedstawia życie codzienne mnichów w klasztorach kierujących się regułą św. Benedykta; – analizuje losy Italii, Półwyspu Iberyjskiego i Wysp Brytyjskich w V–VIII w.	– analizuje najważniejsze zjawiska, które zachodziły w Kościele na Zachodzie; – argumentuje, jakie było miejsce Kościoła w rzeczywistości społeczno-politycznej wczesnego średniowiecza i wyjaśnia pojęcie <i>christianitas</i> .
4. Odrodzenie idei cesarskiej na Zachodzie. Monarchie karolińska i ottońska	– wyjaśnia pojęcia: <i>hrabia, margrabią, kapitularz, dziesięcina, renesans karoliński.</i>	– opisuje zasięg terytorialny i organizację państwa Franków ze szczególnym	– przedstawia postać Karola Wielkiego i jego zasługi dla państwa;	– charakteryzuje ideę odnowienia cesarstwa rzymskiego na przykładzie jej realizacji	– analizuje przyczyny i następstwa rozpadu monarchii karolińskiej po traktacie

	<i>ski, skryptorium, minuskula karolińska, miniatura, traktat w Verdun, Karolingowie, Rzesza, Święte Cesarstwo Rzymskie Narodu Niemieckiego, monarchia uniwersalistyczna, dynastia saska.</i>	uwzględnieniem polityki Karola Wielkiego.	– charakteryzuje zjawisko renesansu karolińskiego i ocenia jego znaczenie dla rozwoju kultury.	przez państwa Karolingów oraz Ottonów.	w Verdun; – argumentuje, na czym polegała idea odnowienia cesarstwa na Zachodzie w monarchii karolińskiej i w monarchii niemieckich Ottonów.
5. Gospodarka, społeczeństwo, kultura wczesnośredniowiecznej Europy Zachodniej	– wyjaśnia pojęcia: <i>kolonat, poddaństwo, produkcja rzemieślnicza, dwupolówka, trójpółówka, feudalizm, senior, wasal, beneficjum, lenno, hold, inwestytura, akt komendacji, relikwie, suzeren, immunitet, pańszczyzna, bazylika, hagiografia, ornament zoomorficzny.</i>	– opisuje gospodarkę i kulturę państwa Franków ze szczególnym uwzględnieniem polityki Karola Wielkiego.	– charakteryzuje problemy gospodarcze występujące w zachodniej Europie w epoce wczesnego średniowiecza; – ukazuje ich wpływ na życie mieszkańców.	– na podstawie tekstu źródłowego wyjaśnia, na czym polegał osobisty stosunek wasala do seniora określony w akcie komendacji; – charakteryzuje i ocenia kulturę wczesnego średniowiecza oraz jej osiągnięcia.	– argumentuje, jakie znaczenie w życiu społecznym i politycznym miał system nadawania ziemi na zasadzie lenna.
6. Narodziny państwa polskiego i rządu Mieszka I	– wyjaśnia pojęcia: <i>gród, dynastia piastowska, Grody Czerwieńskie, palatium, Dagome iudex, opole, drużyna książęca, drzewo genealogiczne.</i>	– opisuje proces tworzenia się państwa polskiego z uwzględnieniem jego chrystianizacji; – przedstawia kolejne etapy rozwoju terytorialnego państwa Mieszka I.	– przedstawia stosunki Mieszka I z sąsiadami; – charakteryzuje organizację państwa i rolę drużyny książęcej w państwie Mieszka I.	– analizuje, jakie znaczenie dla powstającego państwa polskiego miało przyjęcie chrześcijaństwa; – na podstawie tekstu źródłowego wyjaśnia, jakie znaczenie dla Mieszka I i kształtują-	– analizuje różne źródła o początkach państwa polskiego, łączy ich autorów z państwami lub kręgami kulturowymi.

				cego się państwa polskiego miało zwycięstwo pod Cedynią.	
7. Wczesne średniowiecze – do końca X w. – lekcja powtórzeniowa	jw.	jw.	jw.	jw.	jw.
8. Wczesne średniowiecze – do końca X w. – lekcja sprawdzająca	jw.	jw.	jw.	jw.	jw.
V. Europa i Polska w okresie pełnego średniowiecza – XI–XIII w.					
1. Polska za panowania Bolesława Chrobrego	– wyjaśnia pojęcia: <i>misja chrystianizacyjna biskupa Wojciecha, kanonizacja, Drzwi Gnieźnieńskie, zjazd gnieźnieński, kopia włóczni św. Maurycego, drużyna książęca, danina, Pięciu Braci Męczenników, regalia, prawo książęce, ciężary prawa książęcego.</i>	– opisuje zmiany terytorialne państwa polskiego w okresie rządów Bolesława Chrobrego; – wymienia przyczyny i opisuje przebieg wojen prowadzonych przez Bolesława w latach 1003–1018; – omawia organizację państwa polskiego za Bolesława Chrobrego.	– wyjaśnia uwarunkowania narodzin państwa polskiego i jego chrystianizacji z uwzględnieniem roli Bolesława Chrobrego, kanonizacji św. Wojciecha i zjazdu gnieźnieńskiego; – charakteryzuje politykę zagraniczną Bolesława Chrobrego z uwzględnieniem małżeństw zawartych przez niego i jego syna Mieszka II.	– zestawia najważniejsze wydarzenia z dziejów Polski i Europy za Bolesława Chrobrego; – na podstawie źródeł wyjaśnia i ocenia, jakie znaczenie dla Bolesława i Polski miał zjazd gnieźnieński; – analizuje, jak układały się stosunki Bolesława Chrobrego z Ottonem III.	– analizuje i ocenia znaczenie koronacji królewskiej Bolesława Chrobrego; – przedstawia konsekwencje długotrwałych walk polsko-niemieckich za Bolesława Chrobrego.
2. Kryzys państwa polskiego i jego odbudowa przez Kazimierza Odnowiciela	– wyjaśnia pojęcia: <i>reakcja pogańska, bunt możnych, trybut, prawo rycerskie,</i>	– opisuje zmiany terytorialne państwa polskiego w latach 1025–1058;	– wyjaśnia, dlaczego powrót Kazimierza do kraju w 1039 r. zakończył się sukce-	– zestawia najważniejsze wydarzenia z dziejów Polski i Europy w latach 1025–1058;	– charakteryzuje tendencje decentralistyczne i centralistyczne w życiu poli-

	<i>główszczyzna, nawiązka.</i>	– wymienia terytoria należące kiedyś do państwa pierwszych Piastów, które pozostawały poza granicami Polski w 1058 r.	sem i rozpoczął proces odbudowy państwa polskiego; – charakteryzuje reformy wojskowe Kazimierza Odnowiciela i ocenia ich znaczenie.	– na podstawie tekstów źródłowych wyjaśnia sytuację, jaka zapanowała na ziemiach polskich po przejściu władzy przez Bezpryma, a następnie po śmierci Mieszka II.	tycznym państwa polskiego w latach 1025–1058; – uzasadnia, czy słusznie Kazimierz otrzymał przydomek „Odnowiciel”.
3. Europa w XI–XIII w. – polityka, społeczeństwo, gospodarka	– wyjaśnia pojęcia: <i>suzeren, manuskrypt, nowe wsie, ruch kolonizacyjny, chomąto, jarzmo, młyn wodny, czynsz, wolność osobista, targ, lichwa, pożyczka, weksel, bank, pieniądz, cechy, gildie, warsztaty rzemieślnicze, ośrodki miejskie.</i>	– opisuje charakterystyczne przejawy ożywienia społeczno-gospodarczego w Europie od XI do XIII w.	– charakteryzuje funkcjonowanie władzy, struktur społecznych i gospodarki w systemie feudalnym; – przedstawia specyfikę odmienności gospodarczej w Anglii, Francji i Rzeszy Niemieckiej.	– zestawia najważniejsze wydarzenia z dziejów Polski i Europy w II połowie XI i w XII w.; – wskazuje najważniejsze czynniki, które doprowadziły do ożywienia gospodarczego w Europie.	– ocenia wpływ cechów i gildii na rozwój miast oraz funkcjonowanie rzemiosła i handlu; – uzasadnia, na czym polegał wzrost znaczenia pieniądza w gospodarce i codziennym życiu mieszkańców Europy.
4. Kościół w realiach społeczno-politycznych XI–XIII w.	– wyjaśnia pojęcia: <i>celibat, inwestytura, symonia, nepotyzm, kardynał, reforma gregoriańska, ekskomunika, Dictatus papae, antypapież, prawo kościelne, konkordat w Wormacji, katolicyzm, prawosławie, schizma wschodnia, rekonkwista, kru-</i>	– przedstawia, na czym polegał spór o inwestyturę świecką i <i>dominium mundi</i> między papieżem a cesarstwem; – omawia okoliczności, w jakich doszło do rozłamu w Kościele w 1054 r.	– wyjaśnia ideowe i polityczne przyczyny, a także charakter rywalizacji papieża z cesarstwem o zwierzchnictwo nad Europą.	– charakteryzuje polityczne, społeczno-gospodarcze i religijne uwarunkowania wypraw krzyżowych do Ziemi Świętej i rekonkwisty oraz przedstawia ich skutki; – ocenia znaczenie krucjat w dziejach średniowiecznej Europy.	– wskazuje i ocenia metody reformy Kościoła podjęte w XI–XIII w. z uwzględnieniem działań Stolicy Apostolskiej, a także roli zakonów; – charakteryzuje i ocenia cele podjęcia wypraw krzyżowych oraz sposoby ich realizacji.

	<p><i>cjata, krucjata ludowa, krucjata rycerska, Królestwo Jerozolimskie, Cesarstwo Łacińskie, zakony rycerskie, Liga Lombardzka, świętopietrze, kongregacja, zakon cystersów, zakony żebracze, inkwizycja.</i></p>				
<p>5. Polska Bolesławów Śmiałego i Krzywoustego</p>	<p>– wyjaśnia pojęcia: <i>obóz papieski, legat papieski, palatyn, bulla, bulla gnieźnieńska, zjazd w Merseburgu, statut (testament) Bolesława Krzywoustego, ustawa sukcesyjna, zasada senioratu, princeps (senior), zasada pryncypatu.</i></p>	<p>– opisuje zmiany terytorialne państwa polskiego w okresie rządów Bolesławów Śmiałego i Krzywoustego; – wskazuje przyczyny i omawia przebieg konfliktu między Zbigniewem i Bolesławem – synami Władysława Hermana.</p>	<p>– charakteryzuje politykę zagraniczną Bolesława Śmiałego; – podaje najważniejsze osiągnięcia Bolesława Śmiałego i Bolesława Krzywoustego.</p>	<p>– zestawia najważniejsze wydarzenia z dziejów Polski i Europy w okresie rządów Bolesławów Śmiałego i Krzywoustego; – charakteryzuje reguły zawarte w ustawie sukcesyjnej (tzw. testamentie) Krzywoustego; – ocenia politykę zagraniczną Bolesława Śmiałego i Bolesława Krzywoustego.</p>	<p>– analizuje, dlaczego władca ustanowił zasady senioratu i pryncypatu.</p>
<p>6. Państwo polskie w okresie rozbicia dzielnicowego</p>	<p>– wyjaśnia pojęcia: <i>seniorat, pryncypat, księżę zwierzchni, zjazd w Łęczycy, wiec książąt w Gąsawie, bracia dobrzyńscy,</i></p>	<p>– opisuje zmiany terytorialne państwa polskiego w okresie rozbicia dzielnicowego; – podaje przyczyny</p>	<p>– wyjaśnia przyczyny polityczne i społeczno-gospodarcze oraz następstwa rozbicia dzielnicowego; – przedstawia nowe</p>	<p>– charakteryzuje proces przewyciężenia rozbicia politycznego ziem polskich, ze wskazaniem na rolę władców i Kościoła;</p>	<p>– analizuje, dlaczego Władysław Wygnaniec, a później Mieszko Stary utracili godność princepsa.</p>

	<i>zakon krzyżacki, Nowa Marchia.</i>	i konsekwencje upadku zasady pryncypatu i senioratu oraz wydarzenia, które do tego doprowadziły.	zagrożenia zewnętrzne (Marchia Brandenburska, zakon krzyżacki i Mongołowie) oraz wewnętrzne (partykularyzm interesów poszczególnych władców).	– zestawia najważniejsze wydarzenia z okresu rozbicia dzielnicowego i dziejów Europy w okresie od XII do XIV w.	
7. Przemiany gospodarcze i społeczne w okresie rozbicia dzielnicowego	– wyjaśnia pojęcia: <i>wolni goście, prawo polskie, lokacja, lokacja na prawie polskim, kolonizacja na prawie niemieckim, immunitet ekonomiczny, immunitet prawny, łan, sołtys, wolnizna, daniny i posługi, czynsz, ławnicy, lokacja wsi na tzw. surowym korzeniu, podgrodzie, ośrodki targowe, miasto, prawo średzkie, prawo chełmińskie, prawo magdeburskie, rynek, wójt, rada miejska, trójpolówka, statut kaliski, brakteat, społeczeństwo stanowe, pryncypat, pospólstwo, plebs.</i>	– opisuje przemiany społeczno-gospodarcze, które zaszły w miastach i na wsi w okresie rozbicia dzielnicowego.	– wyjaśnia, jakie były przyczyny ożywienia gospodarczego na ziemiach polskich w XII–XIII w.; – charakteryzuje przyczyny narodzin społeczeństwa stanowego w XIII w. oraz omawia poszczególne stany.	– ocenia społeczno-kulturowe skutki kolonizacji na prawie niemieckim oraz przemian społeczno-gospodarczych ziemiach polskich w XII–XIII w.; – na podstawie tekstu źródłowego wyjaśnia, jakie korzyści uzyskiwali osadnicy i mieszczanie na mocy przywileju lokacyjnego.	– na podstawie tekstu źródłowego analizuje znaczenie immunitetu borzykowskiego i wolbromskiego dla Kościoła katolickiego na ziemiach polskich.

8. Kultura europejska XI–XIII w.	– wyjaśnia pojęcia: <i>kultura i etos rycerski, kultura dworska, styl romański, styl gotycki, portal, nawa, transept, sklepienie kolebkowe, krzyżowe, krzyżowo-żebrowe, absyda, prezbiterium, przypory, łuki oporowe, witraże, rozeta, siedem sztuk wyzwolonych, scholastyka, teologia, tomizm, uniwersytet, trubadur, minstrele, renesans XII w.</i>	– wyjaśnia, na czym opierał się uniwersalny charakter kultury zachodnioeuropejskiego średniowiecza oraz jakie były jej wspólne źródła i przejawy; – podaje przykłady zabytków kultury romańskiej i gotyckiej.	– porównuje ze sobą style romański i gotycki w architekturze oraz wskazuje okoliczności, w jakich się narodziły i dążenia, jakie realizowały; – omawia charakterystyczne utwory literackie z tego okresu.	– na podstawie tekstu źródłowego wyjaśnia, jakie oczekiwania wobec sztuki miał opat Suger oraz w jaki sposób miała ona wyrażać wartości związane z chrześcijaństwem; – charakteryzuje poglądy św. Tomasza z Akwinu i jego filozoficzne podejście nauki Arystotelesa.	– analizuje znaczenie siedmiu sztuk wyzwolonych dla średniowiecznego procesu nauczania; – uzasadnia rolę Kościoła, którą odegrał w kulturze średniowiecznej.
9. Europa i Polska w okresie pełnego średniowiecza – XI–XIII w. – lekcja powtórzeniowa	jw.	jw.	jw.	jw.	jw.
10. Europa i Polska w okresie pełnego średniowiecza – XI–XIII w. – lekcja sprawdzająca	jw.	jw.	jw.	jw.	jw.
VI. Schyłek średniowiecza w Europie i Polsce – XIV – poł. XV w.					
1. Przemiany społeczne i zjawiska kryzysowe w Europie późnego średniowie-	– wyjaśnia pojęcia: <i>czarna śmierć, rycerz rozbójnik, wojsko zaciężne, pogromy</i>	– wyjaśnia, jakie były przyczyny problemów, które dotknęły rolnictwo na przelo-	– charakteryzuje przemiany społeczne i gospodarcze w Europie w późnym śre-	– na podstawie tekstu źródłowego charakteryzuje skutki, jakie na umysłowość i zacho-	– analizuje pojęcie kryzysu społeczeństwa zachodnioeuropejskiego u schyłku

cza	<i>Żydów, biczownicy, monarchia stanowa, niewola awiniońska papieży, templariusze, antypapież, wielka schizma zachodnia, koncyliaryzm.</i>	mie XIII i XIV w.; – podaje skutki przemian społecznych i gospodarczych w Europie późnego średniowiecza.	dniowieczu; – przedstawia, czym była czarna śmierć i w jaki sposób zmieniła ona społeczeństwo europejskie.	wania ludzi wywarła czarna śmierć.	średniowiecza; – argumentuje jego przejawy oraz określa, w jakim kierunku zmierzały przemiany społeczno-gospodarcze w Europie.
2. Przeobrażenia polityczne i konflikty militarne w Europie	– wyjaśnia pojęcia: <i>wielkie bezkrólewie, dynastie: Habsburgów, Luksemburgów, Złota Bulla, sejm Rzeszy, husytyzm, powstanie husytów, wojna stuletnia, wojna Dwóch Róż, rekonkwista, emirat Grenady.</i>	– opisuje zmiany na mapie politycznej Europy w XIV–XV w.; – przedstawia przyczyny oraz następstwa wojny stuletniej i określa, jaką rolę odegrał ten konflikt w historii Europy; – omawia zmiany w sposobie prowadzenia wojen, roli armii rycerskiej i rycerzy, które dokonały się w XIV i XV w.	– charakteryzuje następstwa upadku Cesarstwa Bizantyjskiego i ekspansji tureckiej dla Europy; – porównuje przebieg granic w Europie na początku i w końcu okresu schyłkowego średniowiecza.	– na podstawie tekstu źródłowego analizuje położenie ludności we Francji w czasie wojny stuletniej; – charakteryzuje przemiany polityczne i ustrojowe, jakie zaszły w cesarstwie między połową XIII a połową XV w.; – ocenia, dlaczego upadek Konstantynopola miał tak wielkie symboliczne znaczenie w dziejach Europy.	– analizuje, jaka była pozycja cesarza w Rzeszy; – uzasadnia, czy Niemcy u schyłku średniowiecza były państwem czy związkiem państw; – wyjaśnia, na czym polegał proces rekonkwisty oraz porównuje go z innymi działaniami realizującymi ideę świętej wojny i ruchu krucjatowego.
3. Odbudowa Królestwa Polskiego przez Władysława Łokietka	– wyjaśnia pojęcia: <i>psucie pieniądza, bunt wójta Alberta, Szczerbiec, „rzeź Gdańska”.</i>	– opisuje proces zjednoczeniowy i rozwój terytorialny państwa polskiego w okresie rządów Władysława Łokietka; – wymienia etapy i rezultaty konfliktów	– na podstawie tekstu źródłowego omawia, w jaki sposób XV-wieczny historyk ukazał rangę koronacji Władysława Łokietka na króla; – charakteryzuje kon-	– wyjaśnia, w jaki sposób źródło przedstawia motywy działań mieszczan, a jakie były rzeczywiste przyczyny konfliktu miast małopolskich z księciem Łokietkiem;	– uzasadnia znaczenie zwycięstwa Władysława Łokietka nad Krzyżakami pod Płowcami; – analizuje, jakie czynniki utrudniały zjednoczenie państwa

		zbrojnych i procesów sądowych Polski z państwem zakonnym.	flikty wewnętrzne z lat 1306–1314, które Łokietek musiał przezwyciężyć, aby zjednoczyć kraj.	– ocenia znaczenie koronacji Władysława Łokietka.	przez Władysława Łokietka, a jakie mu sprzyjały.
4. Polska za panowania Kazimierza Wielkiego	– wyjaśnia pojęcia: <i>sąd arbitrażowy, wieczysty pokój, Ruś Czerwona, Ruś Halicko-Włodzimierska, hold lenny, umowa sukcesyjna, korona regni Poloniae, kanclerz, podkanclerz, podskarbi, marszałek, starosta, statut wiślicki i piotrkowski, kodyfikacja prawa, fortyfikacja, warownia, włodykowie, żupy solne, domena królewska, szkoły katedralne i kolegialne, przymus drożny, prawo składu.</i>	– opisuje proces zjednoczeniowy i rozwój terytorialny państwa polskiego w okresie rządów Kazimierza Wielkiego; – wymienia tereny przyłączone lub zhołdowane przez króla Kazimierza; – podaje, w jaki sposób zostały one przyłączone lub stały się lennem.	– wyjaśnia, w jaki sposób statut wiślicki regulował prawa i obowiązki osób posiadających ziemie na prawie rycerskim; – wyjaśnia międzynarodowe i wewnętrzne uwarunkowania związków Polski z Węgrami i Litwą w XIV w.	– charakteryzuje rozwój monarchii stanowej w Polsce za Kazimierza Wielkiego; – uzasadnia znaczenie kodyfikacji prawa dla państwa; – omawia politykę wewnętrzną Kazimierza Wielkiego i jej konsekwencje dla Polski.	– analizuje przemiany gospodarcze i społeczne zachodzące w Polsce w czasach Kazimierza; – ocenia rządy króla Kazimierza; – uzasadnia, czy król zasłużył na przydomek „Wielki”.
5. Od unii polsko-węgierskiej do unii polsko-litewskiej	– wyjaśnia pojęcia: <i>rządy regencyjne, sądy restytucyjne, przywilej generalny, stacje, układ w Krewie, elekcja, stan rycerski, duchowny,</i>	– opisuje proces zjednoczeniowy i rozwój terytorialny państwa polskiego w II połowie XIV w.; – podaje zobowiązania Jagiełły, które	– przedstawia przyczyny zawarcia unii polsko-litewskiej; – wymienia warunki, na których została zawarta; – wskazuje, jakie	– zestawia najważniejsze wydarzenia z dziejów Polski i Europy w II połowie XIV w.; – charakteryzuje ustrój monarchii stanowej, jaki ukształtował się	– wyjaśnia i ocenia międzynarodowe i wewnętrzne uwarunkowania związków Polski z Węgrami i Litwą w II połowie XIV w.;

	<i>chłopski, kmiecie, Rada koronna, monarchia stanowa, nobilitacja, możnowładztwo, pańszczyzna.</i>	wymieniono w dokumencie wystawionym przez niego w Krewie w 1385 r.	konsekwencje społeczne i gospodarcze dla Królestwa Polskiego miało osadnictwo na prawie niemieckim oraz przyłączenie Rusi Czerwonej.	w Królestwie Polskim w II połowie XIV w.; – wyjaśnia, jaką rolę odgrywali: król, możnowładcy świecy i duchowni, rycerstwo-szlachta, mieszczanie i chłopci.	– analizuje, jakie znaczenie dla kształtowania się ustroju Królestwa Polskiego miał okres panowania Ludwika Węgierskiego; – ocenia, jakie znaczenie miał przywilej koszycki.
6. Polska i Litwa za panowania Władysława Jagiełły	– wyjaśnia pojęcia: <i>hospodar mołdawski, gospodar wołoski, unia wileńsko-radomska, suwerenność, Nowa Marchia, most pontonowy, ciężkozbrojne chorągwie koronne, wieczyste przymierze, unia w Horodle, sobór, przywilej czerwiński, przywilej jedlneńsko-krakowski.</i>	– opisuje proces zjednoczeniowy i rozwój terytorialny państwa polskiego w okresie rządów Władysława Jagiełły; – wymienia najważniejsze postanowienia unii w Horodle i Grodnie i wyjaśnia rolę, jaką odegrały w procesie kształtowania się wspólnoty politycznej obejmującej szlachtę koronną i litewską.	– charakteryzuje stosunki polsko-litewsko-krzyżackie na płaszczyźnie politycznej, gospodarczej i kulturowej za panowania Władysława Jagiełły; – podaje najważniejsze postanowienia przywilejów: piotrkowskiego i jedlneńsko-krakowskiego.	– zestawia najważniejsze wydarzenia z dziejów Polski i Europy w II połowie XIV w.; – analizuje, jakie znaczenie miało zwycięstwo pod Grunwaldem dla dalszego przebiegu konfliktu politycznego i zbrojnego z zakonem krzyżackim; – ocenia wystąpienie Pawła Włodkowica na soborze w Konstancji; – uzasadnia, czym się różniły jego poglądy od poglądów przeważających w średniowieczu.	– ocenia międzynarodowe i wewnętrzne uwarunkowania związków Polski z Węgrami i Litwą w II połowie XIV i na początku XV w.; – uzasadnia korzyści, jakie Polsce i Litwie przyniosło zawarcie unii w Krewie, potwierdzone traktatami unijnymi w Wilnie i Radomiu.
7. Polska i Litwa za panowania Władysława Warneńczyka i Kazimierza Jagiełły	– wyjaśnia pojęcia: <i>bezkrolewie, wojna trzynastoletnia, konfederacja, Związek</i>	– opisuje rozwój terytorialny państwa polskiego w okresie rządów Władysława	– charakteryzuje rozwój monarchii stanowej w Polsce, uwzględniając struk-	– zestawia najważniejsze wydarzenia z dziejów Polski i Europy w II połowie XIV w.	– wyjaśnia i ocenia międzynarodowe i wewnętrzne uwarunkowania zwią-

<p>łończyka</p>	<p><i>Pruski, przywilej inkorporacyjny, pospolite ruszenie, traktat pokojowy, przysięga wierności, folwark szlachecki, układ o sukcesji, sejm walny, sejmiki ziemskie.</i></p>	<p>Warnieńczyka i Kazimierza Jagiellończyka.</p>	<p>turę społeczeństwa polskiego w późnym średniowieczu i rozwój przywilejów szlacheckich; – charakteryzuje i ocenia stosunki polsko-krzyżackie na płaszczyźnie politycznej, gospodarczej i kulturowej.</p>		<p>ków Polski z Węgrami i Litwą w XV w.; – wymienia czynniki wpływające na atrakcyjność Polski dla mieszkańców państwa Zakonu Krzyżackiego.</p>
<p>8. Europejska kultura artystyczna u schyłku średniowiecza</p>	<p>– wyjaśnia pojęcia: <i>renesans, szkoła niderlandzka, styl gotycki, gotyk płomienisty, „ośli grzbiet”, gotyk międzynarodowy, kultura dworska.</i></p>	<p>– omawia cechy malarstwa europejskiego późnego średniowiecza; – przedstawia architekturę i rzeźbę gotycką schyłku średniowiecza.</p>	<p>– wyjaśnia uniwersalny charakter kultury zachodniego średniowiecza, wskazując na wyjątkową rolę chrześcijaństwa.</p>	<p>– rozpoznaje i ocenia dokonania okresu średniowiecza w dziedzinie kultury; – uzasadnia, jakie znaczenie miał postępujący rozwój literatury w językach narodowych w Europie.</p>	<p>– analizuje fragmenty dzieł literackich wymienionych w rozdziale; – wyjaśnia i ocenia przesłanie w nich zawarte na temat mentalności ludzi żyjących u schyłku średniowiecza, na przełomie epok.</p>
<p>9. Kultura polska w epoce średniowiecza. Miejsce Polski w średniowiecznej Europie</p>	<p>– wyjaśnia pojęcia: <i>kultura łacińska, kroniki, Bogurodzica, Kazania świętokrzyskie, psalterz, księgi sądowe, kalendarz liturgiczny, kalendarz juliański, benedyktyni, cystersi, franciszkanie, dominikanie,</i></p>	<p>– wyjaśnia, jakie znaczenie miało przyjęcie chrześcijaństwa w obrządku łacińskim przez Mieszka I dla polskiej kultury; – wymienia najstarsze zabytki piśmiennictwa w języku polskim oraz kroniki i ich</p>	<p>– określa znaczenie chrześcijaństwa w obrządku łacińskim dla rozwoju kultury polskiej; – charakteryzuje sztukę romańską i gotycką na ziemiach polskich; – przedstawia przy-</p>	<p>– rozpoznaje i ocenia dokonania średniowiecza w dziedzinie kultury, z uwzględnieniem dorobku polskiego średniowiecza; – charakteryzuje rozwój szkolnictwa w Królestwie Polskim.</p>	<p>– ocenia, jaką rolę odgrywali monarchowie, zakony, możnowładcy świecy, duchowni oraz szlachta i mieszczaństwo w rozwoju kultury; – argumentuje, jaką rolę w procesie edukacji ziem polskich</p>

	<i>parafia, Akademia Krakowska, Collegium Maius, płyta wiślicka, Barbakan, ołtarz Mariacki, freski bizantyjsko-ruskie.</i>	twórców.	kłady sztuki romańskiej i gotyckiej na ziemiach polskich oraz wymienia najcenniejsze zabytki.		odegrała Akademia Krakowska.
10. Schyłek średniowiecza w Europie i Polsce – XIV – poł. XV w – lekcja powtórzeniowa	jw.	jw.	jw.	jw.	jw.
11. Schyłek średniowiecza w Europie i Polsce – XIV – poł. XV w – lekcja sprawdzająca	jw.	jw.	jw.	jw.	jw.